

| طرح: فیروزه منطری | آرسینختگان

اولین دستگیری

در سال ۱۳۱۷ بیش از ۵۸ شهروند مریوانی و چند ده نفر از اهالی مهاباد بازداشت و به بهانه اشتغال در کار قاچاق مرزی کالا برای مدت سه سال به دیگر نقاط ایران و از جمله شیراز تبعید شدند.

البته این روند مبارزه با قاچاق کالا همچنان تاکنون به شکل‌های مختلف ادامه دارد.

این موضوع موجب نارضایتی‌های عمومی و خسارت‌های جانی و مالی به طرفین شده است.

دیدگاه

اقتصاد سالم، کولبر ندارد

هستند افرادی که معتقدند کولبرها برای اقتصاد کشور ضرر دارند، اما در کنارشان اقتصاددان‌هایی دیگری هم وجود دارند که معتقدند کولبرها نه تنها مشکلی برای اقتصاد ندارند؛ بلکه باید وضعیت اقتصاد را درست کرد تا مشکل حل شود.

مهدی پازوکی، اقتصاددان در گفت‌وگو با «فرهیختگان» در مورد تاثیر کولبرها در اقتصاد کشور گفت: «کولبرها قشر ضعیف جامعه هستند و کول این افراد تاثیر منفی بر اقتصاد کشور نخواهد داشت. اگر کسی بخواهد در مورد قاچاق کالا و ... شکایت کند باید جلوی قاچاق‌های بزرگ که اقتصاد کشور را فلج کرده، بگیرد نه کولبر.»

او ادامه داد: «در اصل اقتصاد را باید از ریشه درست کرد تا بتوان سلامت اقتصادی را به اقتصاد کشور بازگرداند. اقتصادی که در کشور ما حکمفرماست اقتصاد مریضی است که حق کولبر را هم می‌خورد.» به گفته پازوکی باید سیستم تامین اجتماعی برای افراد ضعیف جامعه وجود داشته باشد، یعنی باید سیستمی وجود داشته باشد که به داد کولبرها برسد نه اینکه آنها را محدود کنند، چرا در کشوری مانند ایران عده‌ای برای فقط ۵۰ هزارتومان در آمد در روز باید هشت ساعت پیاده‌روی سخت کنند؛ در حالی که افرادی هستند که درآمدهای میلیونی دارند.

او معتقد است که از بازرگانان، تجار و تمامی افرادی که درآمدشان زیاد است مالیات گرفته شود نه مالیاتی که با خواوش و تنها باشد؛ مالیاتی که فرد سروقتش

واژه کولبر از آنجایی آمده که مرزنشین‌ها مجبور شدند به‌خاطر نان شب بار روی کول‌شان بگذارند، از مرز عبور کنند و به داخل شهر بیایوند. کولبران بیشتر در استان‌های آذربایجان غربی، کردستان و کرمانشاه مشغول به این کار هستند. آنها از روی ناچاری و در قبال دستمزدی ناچیز اقدام به حمل و ورود کالای خارجی از نقاط غیر رسمی گمرکی می‌کنند.

گفت‌وگوی «فرهیختگان» با چندکولبر سردشت

چاره‌ای نداریم

این پاراگراف‌ها داستان زندگی کولبرهای

روستاهای سردشت است که از ترس اینکه نان

شب‌شان را از دست ندهند خواسته‌اند نامی

از آنها نوشته نشود. تک‌تک‌شان درد دل‌های

زیادی داشتند؛ اما هر یک جمله‌ای که می‌گفتند

تاکید می‌کردند نامی از آنها برده نشود. شاید

سقوط بهمن پهنا‌های شده که موجی برای

کولبرها راه بیفتند اما موضوع اینجاست که

کولبرها از گذشته بوده‌اند و در آینده هم خواهند

بود؛ پس باید کاری کرد مردم مرزنشین به سمت

کولبری نروند. باید زمین‌های کشاورزی‌شان

را راه بیندازیم یا اینکه سرمایه‌دارها را تشویق

کنیم برای این افراد کسب و کاری راه بیندازند.

(تمامی اسم‌های این گزارش مستعار است.)

۸ ساعت پیاده در کوه

بیشتر از هشت ساعت رفت‌وآمد به مرز طول می‌کشد. این یعنی ما باید برای آوردن کولی که بیش از ۳۰ تا ۴۰ کیلو وزن دارد بیش از چهار ساعت پیاده برویم؛ کول را تحویل بگیریم و به شهر بیآوریم. اینها را خالد که پدر چهار فرزند است، می‌گوید. خالد یک سالی می‌شود که کولبر شده؛ قبلا روی زمینی که محصولش انگور بوده کار می‌کرده است، البته زمین همه درآمدی نداشته در نهایت سالی دو تا سه میلیون درآمد داشته است. حالا او هم کولبر شده زیرا باید شکم‌زن و بچه‌اش را سیر کند و چاره‌ای جز کولبری ندارد.

نکته

طرح کارت دادن به کولبرها نقاط ضعف و قوتی دارد که به گفته کارشناس‌ها از نقاط منفی آن صعب‌العبور بودن معابر مرزی برای حمل کالاست، از نقاط قوت این طرح نیز تعامل خوب مرزبانی با مرزنشینان است که با نظارت مرزبانی برای روستایان محروم منطقه مرزی کسب درآمدی از این معبر‌های مرزی به‌وجود آمده است. همچنین این طرح امنیت جانی و مالی کولبرها را تا حدی تامین می‌کند.

قانون

چند سالی می‌شود که چند معبر قانونی توسط وزارت کشور در شهرستان مریوان برای ورود کالا توسط کولبرها به‌طور رسمی دایر است و به افراد ساکن در روستاها پیرانشهر یا حاج‌عمران، مرزهای سردشت، عباس‌آباد می‌شود، اجازه کار در این معبرها را می‌دهد، اما افرادی که کارت دارند می‌توانند در هفته یک یا دو بار اجناس را با کارت جابه‌جا کنند.

مرز غربی

مرزهای غربی کشور هر روز شاهد هزاران نفر هستند که زندگی‌شان را از طریق کولبری تامین می‌کنند. در نقاط صفر مرزی در منطقه باشماق مریوان، تمرچین پیرانشهر یا حاج‌عمران، مرزهای سردشت، عباس‌آباد یا نه منطقه اورامانات می‌توان صدها کولبر را دید که در هر شرایط و هر فصلی بارهای سنگین را روی دوش‌شان حمل می‌کنند.

کولبر

سکانس اول

سلام دادم و علیکی گفت!

جوبای حالش شدم. گفت: «خیلی ناراحتم»

گفتم چرا؟!

گفت: «امشب کولم سنگین بود و اذیت شدم.»

مشخص بود که اذیت شده است. چون من در راه‌رو قدم می‌زدم و دیدم که یکی دوبار از کلاس بیرون آمد و دست و صورتش را شست و با دست راستش مرتب شانه چپش را ماساژ می‌داد.

زنگ تفریح رفته حیاط و کنارش نشست.

پرسیدم دردت خیلی زیاد است؟

گفت: «بیش از آنچه تا حالا تجربه کرده‌ام.»

گفتم می‌خواهم دردت را بخرم!

با تعجب بسیار پرسید: «بخری؟! چگونه؟»

گفتم که دردت را می‌خرم به قیمت رسانه‌ای کردنش!

با خنده گفت: «خب، سهم من چی می‌شه؟»

گفتم سهم تو را تقدیم نسل‌های بعدتان خواهم کرد.

بعد از کلی کلتجار رفتن و مزاحی با مایه واقعیت، قبول کرد.

اما گفت: «به یک شرط و آن اینکه اسم مرا را ذکر نکنی.»

گفتم مگر می‌شود، آخه چرا؟!

گفت: «سابقه می‌شود و فردا پس فردا، سربازهای مرز اجازه کار را از من خواهند گرفت.»

گفتم مگر قبلا چنین چیزی اتفاق افتاده؟

گفت: «بله، همین چند روز پیش یکی از دوستانم را صدا زدند و گفتند تو

سابقه داری و باید مواظب باشی.»

گفتم سابقه منظورشان چی بود؟

گفت: «همین دیگه، شاید پیش کسی چیزی گفته.»

دیگر چیزی نپرسیدم و گوشه‌ای خلوت رفته و به پاسخ دیروزی بچه‌های کلاس دهم همان مدرسه‌نیز، تلنگری زدم و عجب دهنم را ناخنک کشیدم.

چشم انداز

کولبری سود ندارد

براساس تحقیقاتی که انجام شده بیشتر افرادی که کولبری می‌کنند، انگیزه‌ای جز رفع مشکلات مالی ندارند. مردم مرزنشین که به دلیل شرایط زندگی چاره‌ای جز کولبری ندارند در این باره می‌گویند اگر شغل و حرفه‌ای وجود داشت که می‌توانستند از آن طریق پول درآورند بی‌شک کولبری نمی‌کردند. آنچه مشخص است سود حاصل از کولبری به جیب قاچاقچیان می‌رود نه کولبرها؛ زیرا کولبرها تنها وسیله‌ای برای جابه‌جا کردن کالای قاچاق و غیر قاچاق هستند. به‌رغم مشقت‌های بسیاری که کولبران با آن مواجه هستند قاعداً هر چقدر مرادات اقتصادی و کالاهای وارداتی و صادراتی با افزایش و رونق بیشتری همراه

کمک برای نجات جان جوان

اسمش فرقی نمی‌کند که چه باشد؛ جوان ۲۲ ساله‌ای است که دو مسیر کولبری تیر خورده است

آی‌سی‌یو

حالا در آی‌سی‌یوی بیمارستانی در ارومیه بستری است

دست و پایش به خاطر تیری که از پشت به کتف چپش خورده و از سینه‌اش خارج شده کار نمی‌کند

از کار افتادگی

او از عصر چهارشنبه در وضعیت خوبی نیست و اگر می‌خواهید می‌توانید به این جوان کمک کنید

تلفن برای کمک به این جوان: ۶۶۳۴۸۰۵۳